
Воронежский государственный университет   Университет имени Гоце Делчева, г. Штип
Россия   Македония

Воронешки државен универзитет   Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,
Русија   Македонија

Voronezh State University   Goce Delcev University in Stip
Russia   Macedonia

Вторая международная научная конференция   Втора меѓународна научна конференција

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ   ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

Воронежский государственный университет   **Универзитет имени Гоце Делчева, г. Штип**
Россия   **Македонија**

Воронешки државен универзитет   **Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип,**
Русија   **Македонија**

Voronezh State University   **Goce Delcev University in Stip**
Russia   **Macedonia**

Вторая международная научная конференция   **Втора меѓународна научна конференција**

Second International Scientific Conference

ФИЛКО

FILKO

ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ   **ФИЛОЛОГИЈА, КУЛТУРА И ОБРАЗОВАНИЕ**
PHILOLOGY, CULTURE AND EDUCATION

СБОРНИК СТАТЕЙ
ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ
CONFERENCE PROCEEDINGS

10-12 мај 2017 / 10-12 мая 2017 / 10-12 May 2017

Воронеж

Воронеж

Voronezh

ОРГАНИЗАЦИСКИ КОМИТЕТ

Олга А. Бердникова, Филолошки факултет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филолошки факултет при УГД
Татјана А. Тернова, Филолошки факултет при ВГУ
Светлана Јакимовска, Филолошки факултет при УГД
Генадиј Ф. Коваљов, Филолошки факултет при ВГУ
Виолета Димова, Филолошки факултет при УГД
Лариса В. Рибачева, Филолошки факултет при ВГУ
Костадин Голаков, Филолошки факултет при УГД

МЕЃУНАРОДЕН ПРОГРАМСКИ КОМИТЕТ

Софија Заболотнаја (Русија)
Лариса В. Рибачева (Русија)
Татјана А. Тернова (Русија)
Виолета Димова (Македонија)
Марија Кусевска (Македонија)
Ева Ѓорѓиевска (Македонија)
Даниела Коцева (Македонија)
Силвана Симоска (Македонија)
Татјана Атанасоска (Австрија)
Олег Н. Фенчук (Белорусија)
Јулиа Дончева (Бугарија)
Гергана Пенчева-Апостолова (Бугарија)
Билјана Мариќ (Босна и Херцеговина)
Душко Певуља (Босна и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германија)
Габриела Б. Клајн (Италија)
Ева Бартос (Полска)
Даниела Костадиновиќ (Србија)
Тамара Валчиќ-Булиќ (Србија)
Селена Станковиќ (Србија)
Ахмед Ѓуншен (Турција)
Зеки Ѓурел (Турција)
Неџати Демир (Турција)
Карин Руке-Брутен (Франција)
Танван Тонгат (Франција)
Реа Лујиќ (Хрватска)
Технички секретар
Софија Заболотнаја
Татјана Уланска

Главен и одговорен уредник

Драгана Кузмановска

Јазично уредување

Софија Заболотнаја (руски јазик)

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонски јазик)

Снежана Кирова (англиски јазик)

Техничко уредување

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адреса на организацискиот комитет:

Воронешки државен универзитет

Филолошки факултет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Русија

Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип

Филолошки факултет

ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македонија

Е-пошта: filko.conference@gmail.com

Веб-страница: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека “Св. Климент Охридски”, Скопје

81(062)

82(062)

316.7(062)

МЕЖДУНАРОДНАЯ научная конференция (2 ; Воронеж ; 2017)

Сборник статей / Вторая международная научная конференция, Воронеж, 10-12 мая 2017 = Сборник на трудови / Втора меѓународна научна конференција, Воронеж, 10-12 мај 2017 = Conference proceedings / Second International Scientific Conference, Voronezh, 10-12 May 2017. - Штип : Универзитет имени Гоце Делчева = Универзитет “Гоце Делчев” = Shtip : Goce Delcev University, 2017. - 642 стр. : табели ; 25 см

Трудови на рус., мак. и англ. јазик. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-244-469-7

а) Јазик - Собири б) Книжевност - Собири в) Културологија - Собири
COBISS.MK-ID 105484554

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

Ольга А. Бердникова, Филологический факультет при ВГУ
Драгана Кузмановска, Филологический факультет при УГД
Татьяна А. Тернова, Филологический факультет при ВГУ
Светлана Якимовска, Филологический факультет при УГД
Геннадий Ф. Ковалев, Филологический факультет при ВГУ
Виолета Димова, Филологический факультет при УГД
Лариса В. Рыбачева, Филологический факультет при ВГУ
Костадин Голаков, Филологический факультет при УГД

МЕЖДУНАРОДНАЯ РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Софья Заболотная (Россия)
Лариса В. Рыбачева (Россия)
Татьяна А. Тернова (Россия)
Виолета Димова (Македония)
Мария Кусевска (Македония)
Ева Гёргиевска (Македония)
Даниела Коцева (Македония)
Силвана Симоска (Македония)
Татяна Атанасоска (Австрия)
Олег Н. Фенчук (Беларусь)
Юлиа Дончева (Болгария)
Гергана Пенчева-Апостолова (Болгария)
Биляна Мариц (Босния и Херцеговина)
Душко Певуля (Босния и Херцеговина)
Волфганг Моч (Германия)
Габриелла Б. Клейн (Италия)
Ева Бартос (Польша)
Даниела Костадинович (Сербия)
Тамара Валчич-Булич (Сербия)
Селена Станкович (Сербия)
Ахмед Гюншен (Турция)
Зеки Гюрел (Турция)
Неджати Демир (Турция)
Карин Рукэ-Брутэн (Франция)
Танван Тонтат (Франция)
Реа Луйич (Хорватия)
Ученый секретарь
Софья Заболотная
Татьяна Уланска

Главный редактор

Драгана Кузмановска

Языковая редакция

Даница Атанасовска-Гаврилова (македонский язык)

Софья Заболотная (русский язык)

Снежана Кирова (английский язык)

Техническое редактирование

Костадин Голаков

Ирина Аржанова

Славе Димитров

Адрес организационного комитета

Воронежский государственный университет

Филологический факультет

г. Воронеж, пл. Ленина, 10, корпус 2, к. 34, Россия

Университет им. Гоце Делчева – Штип

Филологический факультет

ул. „Крсте Мисирков“ д. 10-А

Пош. фах 201, Штип - 2000, Р. Македония

Э-почта: filko.conference@gmail.com

Веб-сайт: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

EDITORIAL STAFF

Olga A. Berdnikova, Faculty of Philology, VGU
Dragana Kuzmanovska, Faculty of Philology, UGD
Tatyana A. Ternova, Faculty of Philology, VGU
Svetlana Jakimovska, Faculty of Philology, UGD
Genadiy F. Kovalyov, Faculty of Philology, VGU
Violeta Dimova, Faculty of Philology, UGD
Larisa V. Rybatcheva, Faculty of Philology, VGU
Kostadin Golakov, Faculty of Philology, UGD

INTERNATIONAL EDITORIAL BOARD

Sofya Zabolotnaya (Russia)
Larisa V. Rybatcheva (Russia)
Tatyana A. Ternova (Russia)
Violeta Dimova (Macedonia)
Marija Kusevska (Macedonia)
Eva Gjorgjievaska (Macedonia)
Daniela Koceva (Macedonia)
Silvana Simoska (Macedonia)
Tatjana Atanasoska (Austria)
Oleg N. Fenchuk (Belarus)
Yulia Doncheva (Bulgaria)
Gergana Pencheva-Apostolova (Bulgaria)
Biljana Maric (Bosnia and Herzegovina)
Dushko Pevulja (Bosnia and Herzegovina)
Wolfgang Motch (Germany)
Gabriella B. Klein (Italy)
Ewa Bartos (Poland)
Danijela Kostadinovic (Serbia)
Tamara Valchic-Bulic (Serbia)
Selena Stankovic (Serbia)
Necati Demir (Turkey)
Zeki Gurel (Turkey)
Ahmed Gunshen (Turkey)
Karine Rouquet-Brutin (France)
That Thanh-Vân Ton (France)
Rea Lujic (Croatia)
Conference secretary
Sofya Zabolotnaya
Tatjana Ulanska

Editor in Chief

Dragana Kuzmanovska

Language editor

Sofya Zabolotnaya (Russian)

Danica Atanasovska-Gavrilova (Macedonian)

Snezana Kirova (English)

Technical editing

Kostadin Golakov

Irina Arzhanova

Slave Dimitrov

Address of the Organizational Committee

Voronezh State University

Faculty of Philology

10 pl. Lenina, Voronezh, 394006, Russia

Goce Delcev University - Stip

Faculty of Philology

Krste Misirkov St. 10-A

PO Box 201, Stip - 2000, Republic of Macedonia

E-mail: filko.conference@gmail.com

Web-site: <http://js.ugd.edu.mk./index.php/fe>

СОДРЖИНА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1. Ануфрієв Олег – КУЛЬТУРНА ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕКРАСОВЦІВ-СТАРОВІРІЦ В ПОНИЗЗИ УКРАЇНСЬКОГО ДУНАЮ: ІСТОРІЯ ТА СТАН ЗБЕРЕЖЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ПОЛІЕТНІЧНОСТІ (НА МАТЕРІАЛИ ПОЛЬОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ)	11
2. Асимопулос Панайиотис - РЫБНЫЕ ФРАЗЕОЛОГИЗМЫ В СОВРЕМЕННОМ ГРЕЧЕСКОМ, РУССКОМ И СЕРБСКОМ ЯЗЫКАХ	19
3. Балек Тијана - КОМПАРАТИВНА АНАЛИЗА ТЕМПЕРАТУРНИХ ПРИДЕВА У САВРЕМЕННОМ СРПСКОМ И РУССКОМ ЈЕЗИКУ	27
4. Беляева Наталья - ОБРАЗ ДОМА В ТВОРЧЕСТВЕ В. ВЫСОЦКОГО И Ю. ШЕВЧУКА: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ	37
5. Бердникова Ольга Анатольевна – ФИЛОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СИСТЕМЕ ГУМАНИТАРНЫХ НАУК	45
6. Бестолков Дмитрий Александрович – УЧАСТНИК РЖЕВСКОЙ БИТВЫ. ЛИРИЧЕСКИЙ ГЕРОЙ АЛЕКСАНДРА ТВАРДОВСКОГО В КОНТЕКСТЕ РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ПОЭТИЧЕСКОЙ ТРАДИЦИИ.....	55
7. Гладышева Светлана - СУДЬБА РОССИИ И ЕВРОПЫ В ПУБЛИЦИСТИКЕ Д. С. МЕРЕЖКОВСКОГО ПЕРИОДА ЭМИГРАЦИИ.....	63
8. Гончарова Алина - ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ МЕТОДИКИ «ТИХОГО ОБУЧЕНИЯ» ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ КЕЙЛЕБА ГАТТЕНЬО	69
9. Гоцко Алла Николаевна - СОЦИАЛЬНЫЕ И ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРЕДПОСЫЛКИ РЕЧЕВОЙ ПОДГОТОВКИ УЧИТЕЛЯ- ФИЛОЛОГА	79
10. Гузенина Светлана - СЛАВЯНСКИЕ ДУХОВНЫЕ ПАРАЛЛЕЛИ В КУЛЬТУРЕ РОССИИ И МАКЕДОНИИ.....	85
11. Ghențulescu Raluca -демче CULTURAL CHALLENGES IN SPECIALIZED TRANSLATIONS	91
12. Демченко Зинаида - КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ СРЕДА И ОРГАНИЗАЦИОННО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЯ У СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖА ЦЕННОСТНОГО ОТНОШЕНИЯ К УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	101
13. Денкова Јованка - НАУЧНАТА ФАНТАСТИКА НА ИВАН ЕФРЕМОВ	111
14. Димова Виолета - ЕСТЕТИКАТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА И МЕДИУМИТЕ ВО НАСТАВАТА ПО ЛИТЕРАТУРА	121
15. Ѓорѓиева Димова Марија - ЗА АТРАКТИВНОСТА НА ЕДЕН ЖАНР (КНИЖЕВНИТЕ, КНИЖЕВНО-ТЕОРИСКИТЕ И КНИЖЕВНО-ИСТОРИСКИТЕ ИМПЛИКАЦИИ НА ИСТОРИОГРАФСКАТА МЕТАФИКЦИЈА)	129
16. Ѓорѓиоска Жаклина - ЦРКОВНОСЛОВЕНИЗМИТЕ ВО ТВОРЕЧКАТА РИЗНИЦА НА АНТЕ ПОПОВСКИ	139
17. Ефременкова Татьяна Николаевна - ФОРМИРОВАНИЕ СОЦИАЛЬНО УСПЕШНОЙ ЛИЧНОСТИ, ЧЕРЕЗ ОРГАНИЗАЦИЮ ВНЕУРОЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ	149
18. Жосу Зоя - ПАМЯТЬ КУЛЬТУРЫ В РОМАНЕ ГЕРМАНА БРОХА «НЕВИНОВНЫЕ»	153

19. Зайналова Лариса – СОПОСТАВИТЕЛЬНАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА СИНТАКСИЧЕСКИХ КОНСТРУКЦИЙ КАК ОСНОВА ПРОГНОЗИРОВАНИЯ ИНТЕРФЕРЕНЦИИ	157
20. Зуева Надзея - ІДЭЙНЫ БАЗІС НАРОДНАГА БЫЦЦЯ Ў МАЛОЙ ПРОЗЕ БЕЛАРУСКАГА ПІСЬМЕННІКА ЛУКАША КАЛЮГІ	163
21. Иванова Бильана, Кирова Снежана, Кузмановска Драгана - ВЛИЯНИЕ НА ВЕШТИНИТЕ ЗА ПИШУВАЊЕ И ЗБОРУВАЊЕ НА КОМУНИКАЦИЈАТА НА СТУДЕНТИТЕ НА АНГЛИСКИ И ГЕРМАНСКИ ЈАЗИК	173
22. Ивановска Билјана, Кусевска Марија - ПРАГМАТИКА НАСПРОТИ ГРАМАТИКА НАСПРОТИ СЕМАНИКА	185
23. Iskrev Dimitar - THE MENTOR AS KEY FIGURE IN WORKPLACE TRAINING	193
24. Јакимовска Светлана - ТРАНСФЕРОТ НА КУЛТУРНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ ПРИ ПРЕПЕВОТ НА СТИХОЗБИРКАТА БЕЛИ МУГРИ ОД КОЧО РАЦИН	201
25. Jankova Natka - INTERCULTURAL COMMUNICATION IN ELT	211
26. Jovanov Jane - POLYCONTEXTUAL LINGUACULTURAL COMPETENCE	219
27. Југрева Марија - ПРОТЕСКАТА ВО РАСКАЗОТ „МЕТАМОРФОЗА” НА ФРАНЦ КАФКА	227
28. Караниколова-Чочоровска Луси - МЕНТАЛИТЕТОТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА ЧЕХОВ (ЗА ЖЕНСКИОТ, ЧИНОВНИЧКИОТ И НАРОДСКИОТ МЕНТАЛИТЕТ ВО КУСАТА ПРОЗА НА АНТОН ЧЕХОВ)	233
29. Корноглуб Е.В. - ОБРАЗ Л.Н. ТОЛСТОГО В ПОВЕСТИ ИОНА ДРУЦЭ «ВОЗВРАЩЕНИЕ НА КРУГИ СВОЯ»	240
30. Коробов-Латынцев Андрей - РУССКАЯ ФИЛОСОФИЯ О ВОЙНЕ И НА ВОЙНЕ	245
31. Костюченкова Наталья - МЕТАФОРИЧЕСКАЯ ОРИЕНТАЦИЯ В ОТНОШЕНИИ ГРАММАТИЧЕСКОГО ЯРУСА ЯЗЫКА (НА МАТЕРИАЛЕ РУССКОГО, АНГЛИЙСКОГО И НОРВЕЖСКОГО ЯЗЫКОВ)	257
32. Крикливец Елена - СТИЛЕВАЯ МОДИФИКАЦИЯ РЕАЛИСТИЧЕСКОЙ ПОВЕСТИ В РУССКОЙ И БЕЛОРУССКОЙ ЛИТЕРАТУРАХ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВЕКА	263
33. Krsteva, Marija - FACT VS. FICTION: THE DOUBLING OF THE BIOGRAPHICAL SELF IN BIOFICTIONS ABOUT F.SCOTT FITZGERALD AND ERNEST HEMINGWAY	271
34. Кузмановска Драгана, Кирова Снежана, Иванова Бильана - МАКЕДОНСКИОТ ПРЕДЛОГ НА – КАМЕН НА СОПНУВАЊЕ КАЈ ИЗУЧУВАЧИТЕ НА ГЕРМАНСКИОТ И АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	277
35. Кузнецова Татьяна - КУЛЬТУРА ЭТНОСА В ФИЛОСОФСКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ	287
36. Kyrchanoff Maksym - MODERNISM, FUTURISM AND AVANT-GARDE AS INTELLECTUAL MOTHERLANDS OF TRANSFORMATIONS IN CHUVASH IDENTITY IN THE POETRY OF GENNADIИ АИИ	295
37. Лазарев Андрей - «СЛАВЯНСКИЙ ВЕСТНИК» И МОСКОВСКИЙ СЛАВЯНСКИЙ СЪЕЗД (1867)	307
38. Леонтиќ Марија - ПОТЕКЛО НА ТУРСКАТА ЛЕКСЕМА (х)ане/(х)ана (hane) И НЕЈЗИНА АДАПТАЦИЈА ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК КАКО СУФИКС	313
39. Лапыгина Мария - ОПИСАНИЕ КОММУНИКАТИВНОГО ПОВЕДЕНИЯ СЕРБСКОГО И РУССКОГО НАРОДА В СТАНДАРТНЫХ КОММУНИКАТИВНЫХ СИТУАЦИЯХ	321
40. Lisjak Anton - TRAGOVI RAZVOJA SLAVENSKOG IDENTITETA U POVIJESNIM IZVORIMA SREDNJEGA VIJEKA	329

41. Майсюк Ольга - ОТЛИЧИТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ГРАММАТИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ РУССКОГО И ТУРКМЕНСКОГО ЯЗЫКОВ	341
42. Макаријоска Лилјана - ЛЕКСИЧКИОТ ПОДБОР ВО ПРОЗАТА НА ВЛАДО МАЛЕСКИ	349
43. Марковиќ Михајло, Новотни Соња – ЈАЗИЧНАТА ПОЛИТИКА НА РМ И ОДНОСОТ НА ИНСТИТУЦИИТЕ КОН МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК	359
44. Маролова Даринка, Ѓорѓиевска Ева - БИРГЕРОВАТА „ЛЕНОРЕ“ – ПАРАДИГМА ЗА НЕПРЕБОЛНА ЛЮБОВ	367
45. Меркулова Инна - ЛЕКСИКА МАКЕДОНСКОГО ЯЗЫКА НА ОБЩЕСЛАВЯНСКОМ ФОНЕ	373
46. Методијески Дејан, Голаков Костадин - МАКЕДОНИЈА КАКО ПОТЕНЦИЈАЛНА ДЕСТИНАЦИЈА ЗА РУСКИТЕ ТУРИСТИ	383
47. Михайлова Ирина - РОЛЬ ИНОЯЗЫЧНЫХ ВКРАПЛЕНИЙ В УСТАНОВЛЕНИИ ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫХ СВЯЗЕЙ ПРОИЗВЕДЕНИЙ В.О. ПЕЛЕВИНА	393
48. Михайлова Елена, Чжоу Жуйгао - ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА ПОЭТИЧЕСКИХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ С КИТАЙСКОГО ЯЗЫКА НА РУССКИЙ ЯЗЫК	399
49. Младеноски Ранко - ПОЕТСКИОТ ОРАТОРИУМ НА БЛАЖЕ КОНЕСКИ	409
50. Moretti Violeta - LATIN PROVERBS AS A TWO-WAY ROAD OF CULTURAL TRANSFER	419
51. Негријеска Надица – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА МОЖНИОТ НАЧИН ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ЕКСЦЕРПИРАНИ ОД РОМАНОТ CANONE INVERSO ОД АВТОРОТ ПАОЛО МАУРЕНСИГ И ПРЕВОДОТ НА МАКЕДОНСКИ	427
52. Недјурмагомедов Георгиј - ДИДАКТИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ФОРМИРОВАНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ УЧАЩИХСЯ СТАРШИХ КЛАССОВ	437
53. Новотни Соња, Марковиќ Михајло – КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА РАЗВОЈОТ НА ПОЛУВОКАЛИТЕ ВО ДВА ПАТЕРИЦИ СО МАКЕДОНСКА ЦРКОВНОСЛОВЕНСКА РЕДАКЦИЈА	445
54. Орлова Надежда - БИБЛЕЙСКОЕ ИМЯ В СЛАВЯНСКИХ ЯЗЫКАХ: АГАРЬ	455
55. Пасмарнова Валерия - ВИДЕО-КЕЙС КАК ФОРМА ОБУЧЕНИЯ НА СТЫКЕ ВЕБИНАРА И КЕЙС-ТЕХНОЛОГИИ	465
56. Петровска- Кузманова Катерина - „МАЈСТОРОТ И МАГАРИТА“ ОД М. БУЛГАКОВ НА СЦЕНАТА НА МАКЕДОНСКИОТ НАРОДЕН ТЕАТАР	473
57. Плахтиј Татьяна - РЕМИНИСЦЕНЦИИ КАК АКТУАЛИЗАТОРЫ НОВЫХ СМЫСЛОВ В ПЬЕСАХ УКРАИНСКОГО ДРАМАТУРГА XX СТОЛЕТИЯ НИКОЛАЯ КУЛИША	481
58. Пляскова Елена – ОТРАЖЕНИЕ НАРОДНОГО ЮМОРА В НЕМЕЦКИХ КОМПАРАТИВНЫХ ФРАЗЕОЛОГИЗМАХ	491
59. Pop Zarijeva Natalija, Iliev Krste - THE CONTRIBUTION OF “DRACULA UNTOLD” TO THE EVOLUTION OF BRAM STOKER’S DRACULA: A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PROTAGONISTS	497
60. Попова Дарња - БЕЗУМНЫЙ МЕЧТАТЕЛЬ»: РЕЦЕПЦИЯ ЛИЧНОСТИ И ТВОРЧЕСТВА Э. ПО ВО ФРАНЦУЗСКОЙ ЛИТЕРАТУРНОЙ КРИТИКЕ ВТОРОЙ ПОЛОВИНЫ XIX – ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВВ.	505
61. Продановска-Попоска Весна - ПРЕГЛЕД НА МЕТОДИТЕ И ТЕХНИКИТЕ ПРИ ИЗУЧУВАЊЕТО НА СТРАНСКИ ЈАЗИК ВО ОДНОС НА ПРАВИЛНИОТ ИЗГОВОР	515
62. Розенфелд Марьяна - РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ В ОБЩЕНИИ В СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЯХ	523

63.	Roitberg Natalia – THE STRUCTURE OF A LANGUAGE LESSON	531
64.	Росенко Н.И. - О НЕКОТОРЫХ НАПРАВЛЕННОСТЯХ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОЙ КУЛЬТУРЫ ЮРИСТА	539
65.	Ряполов Сергей Владимирович - ФИЛОСОФИЯ О. ФЕОФАНА (АВСЕНЕВА) В КОНТЕКСТЕ ВОРОНЕЖСКОГО ФИЛОСОФСКОГО ТЕКСТА	543
66.	Саломатина Мария - ЭССЕИСТИКА ПЕТРА ВАЙЛЯ, ИЛИ БЕСКОНЕЧНОЕ ПУТЕШЕСТВИЕ	551
67.	Симонова Светлана, Белоусов Арсений - К ВОПРОСУ ОБ ЭТИКО-ЭСТЕТИЧЕСКОМ СИНТЕЗЕ В ИКОНОПИСИ ВИЗАНТИИ И ДРЕВНЕЙ РУСИ	561
68.	Соловьев Дмитрий - СИСТЕМА КУРАТОРСТВА УНИВЕРСИТЕТОВ	569
69.	Стојановска-Стефанова Анета - КУЛТУРНИ ПРЕОБРАЗБИ КАЈ ДРЖАВИТЕ ВО УСЛОВИ НА ГЛОБАЛИЗАЦИЈА	573
70.	Тасевска Марица, Хаџи-Николова Адријана – АНГЛИЦИЗМИТЕ ВО ГЕРМАНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ОД СПИСАНИЈАТА „JOY“ и „WOMAN“	579
71.	Тернова Татјана - ОБРАЗ РЕВОЛУЦИИ В ЛИРИКЕ АНАТОЛИЈА МАРИЕНГОФА	591
72.	Тодорова Марија - УСВОЈУВАЊЕ НА ВТОР ЈАЗИК	597
73.	Тоевски Свето - АНТРОПОЛОШКАТА ЛИНГВИСТИКА ВО МАКЕДОНИЈА И НЕЈЗИНИОТ ПОГЛЕД НА ГАНЕ ТОДОРОВСКИ И ПЕТРЕ М.АНДРЕЕВСКИ 605	
74.	Тресцова С.В., Трощинская-Степушина Т.Е. - КЛАССИЧЕСКАЯ МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА В СОВРЕМЕННОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СРЕДЕ	629
75.	Уланска Татјана – КОГНИТИВНИТЕ МЕХАНИЗМИ ПРИ ПРОЦЕСОТ НА ЗБОРООБРАЗУВАЊЕ ВО АНГЛИСКИОТ ЈАЗИК	633
76.	Филошкина Светлана - ТЕЛЕСНЫЕ ОБРАЗЫ В РОМАНЕ М. ОНДАТЖЕ «АНГЛИЙСКИЙ ПАЦИЕНТ»	639
77.	Хайдер Джамил Джабер Альшинаинин - МЕЖДУНАРОДНЫЕ КУЛЬТУРНЫЕ СВЯЗИ ИРАКА В ЭПОХУ СОЦИОПОЛИТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЙ	645
78.	Холина Дарья Александровна - ДВИЖУЩИЙСЯ СУБЪЕКТ В РАННЕЙ И ПОЗДНЕЙ ЛИРИКЕ У. Б. ЙЕЙТСА	651
79.	Цыганкова Яна - РЕПРЕЗЕНТАЦИЯ ОБРАЗА ВАМПИРА В РОМАНАХ ЭНН РАЙС И ПОППИ З. БРАЙТ «ИНТЕРВЬЮ С ВАМПИРОМ» И «ПОТЕРЯННЫЕ ДУШИ»	659
80.	Чуносова Ирина - УЧЕБНАЯ МОТИВАЦИЯ КАК ПСИХОЛОГО- ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ПРОБЛЕМА	665
81.	Шутаров Васко - МЕЃУНАРОДНИ КУЛТУРНИ ВРСКИ ВО ВРЕМЕ НА СОЦИО-ПОЛИТИЧКИ ПРОМЕНИ	671

УДК: 811.131.1:811.163.3]:81'362
811.163.3:811.131.1]:81'362 81'25

КОНТРАСТИВНА АНАЛИЗА НА МОЖНИОТ НАЧИН ВО ИТАЛИЈАНСКИОТ И МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК ВРЗ ПРИМЕРИ ЕКСЦЕРПИРАНИ ОД РОМАНОТ *CANONE INVERSO* ОД АВТОРОТ ПАОЛО МАУРЕНСИГ И ПРЕВОДОТ НА МАКЕДОНСКИ

Лектор м-р Надица Негриевска
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, Македонија

Апстракт:

Контрастивната лингвистика се занимава со споредување на два или повеќе јазика од синхрониски аспект и опфаќа три области на контрастивно или споредбено проучување: контрастивна анализа, теорија на преведување и анализа на грешките. Таа е една од најразвиените постапки во доменот на контрастивната лингвистика која се занимава со систематско споредување на два или повеќе јазика со цел да се пронајдат сличностите и разликите меѓу споредуваните јазици. Предмет на нашиот труд е контрастивна анализа на можниот начин во италијанскиот и македонскиот јазик врз примери ексцерпирани од италијанскиот роман „*Canone inverso*“ од авторот Паоло Мауренсиг и преводот на македонски. Целта е да ги издвоиме сличностите и разликите во однос на неговата употреба со цел негово подобро усвојување, како и надминување на потешкотиите при неговото совладување од страна на македонските говорители кои го изучуваат италијанскиот јазик како странски јазик.

Клучни зборови: контрастивна анализа, можен начин, сличности, разлики

Вовед

Споредувањето на два или повеќе предмети, луѓе, или дејства е активност која ја правиме секојдневно со цел да ги истакнеме сличностите и разликите или, пак, да го изразиме нашето мислење. Тргувајќи од претпоставката дека ништо не може детално да се спознае доколку не постои споредба, многу научни дисциплини го користат компаративниот метод за да го разберат подобро својот предмет на проучување: од ботаника до зоологија, од споредбено право (кое се занимава со

компаративно проучување на правните системи на две или повеќе држави) до компаративните книжевности. Во лингвистичките студии компаративниот метод се користи за разни цели. Можат да се споредуваат различни еволутивни стадиуми на еден јазик, потоа еден стандарден јазик и дијалектите за да се издвојат структурните карактеристики на дијалектот, исто така може да се направи компарација на повеќе јазици кои припаѓаат на една иста јазична група (на пример, споредба на романските јазици) со цел да се подвлечат заедничките карактеристики или разликите помеѓу нив. Значи, споредбата како метод се користи во сите области на лингвистиката.

Контрастивната лингвистика се занимава со споредување на два или повеќе јазици од синхронски аспект и опфаќа три области на контрастивно или споредбено проучување: контрастивна анализа, теорија на преведување и анализа на грешките (Ђорђевиќ, 1982: 3). Таа е една од најразвиените постапки во доменот на контрастивната лингвистика која се занимава со систематско споредување на два или повеќе јазици со цел да се пронајдат сличностите и разликите меѓу споредуваните јазици. При тоа, може да се врши споредување на сите јазични елементи. Теорија на преведување претставува исто така дел од контрастивната лингвистика затоа што во процесот на преведување се врши еден вид на споредување на јазикот од кој се преведува и јазикот на кој се преведува со цел да се изнајдат преводните еквиваленти. Третиот метод, анализа на грешките, се занимава со анализирање на грешките кои ги прават изучувачите на некој странски јазик со цел да се откријат причините за нивното појавување. Некои грешки се припишуваат на разликите меѓу мајчиниот јазик и странскиот јазик, додека кај други тоа не е случај, па постојат различни објаснувања за нивното настанување. Преку контрастивната анализа можат да се решат сите проблеми во наставата по странски јазик затоа што учењето на разликите и сличностите меѓу мајчиниот и странскиот јазик можат да се предвидат сите потешкотии при совладувањето на странскиот јазик.

Предмет на нашиот труд е контрастивна анализа на можниот начин во италијанскиот и македонскиот јазик. Целта е да ги издвоиме сличностите и разликите во однос на неговата употреба со цел негово подобро усвојување, како и надминување на потешкотиите при неговото изучување од страна на македонските говорители кои го изучуваат италијанскиот јазик како странски јазик.

Можниот начин во македонскиот јазик претставува сложена глаголска форма која се образува со партикулата *би* и *л*-формата на глаголот. Глаголската *л*-форма разликува три рода: *викал*, *викала*, *викало*, а во множина има една форма за сите три рода: *викале*. Лицето кај можниот начин се посочува со лична замена или третото лице со субјектниот збор:

Јас би носел	Ние би носеле
Ти би носел	Вие би носеле
Тој би носел (Марко би носел)	Тие би носеле (Децата би носеле)
Таа би носела (Ана би носела)	
Тоа би носело (Детето би носело)	

Со можниот начин (потенцијал) се искажува глаголското дејство за кое се претполага дека е можно да се изврши: *Ако ме поканите, јас би дошол* (Кепески, 1995: 130). Можниот начин не укажува на времето. Може да се однесува на минатото, на сегашноста и на идноста. Се среќава најчесто во главната реченица во состав со зависна условна реченица, како во горенаведениот пример, но може да се употреби и надвор од таков состав: *Многу би сакал да те видам* (изразува некаква желба); *Јас сега би отишол дури на Водно* (готовност). Формите на можниот начин во македонскиот јазик поретко се употребуваат. Најчесто условот се искажува со сврзниците *ако* и *да* употребени со формите за сегашно, минато определено или предминато време, во споредна условна реченица и конструкцијата со партикулата *ќе* во главната реченица. Па така, имаме: *Ако дојдеш, ќе гледаш убав филм* (услов за сегашноста); *Ако дојдеше ќе гледаше убав филм* (услов за минатост). Формата за можен начин повеќе се употребува во книжевниот јазик под влијание на другите јужнословенски јазици во кои има широка употреба.

Говорителот може да го претстави дејството кое го изразува глаголот на различни начини при што секој начин означува различно гледиште, различен психолошки однос или став кон дејството, различен комуникативен однос кон соговорникот, како на пример, сигурност, можност, желба, наредба и сл.

Во италијанскиот јазик постојат седум глаголски начини, од кои четири се нарекуваат определени начини (*indicativo, congiuntivo, condizionale, imperativo*) затоа што разликуваат посебни глаголски форми за секое лице, а три се неопределени (*infinito, participio, gerundio*) и не го означуваат лицето кое го врши глаголското дејство, со исклучок на партиципот.

Можниот начин во италијанскиот јазик има две времиња: сегашно кое е просто време, и минато или сложен кондиционал, што значи дека првата основна разлика е токму во бројот на времиња. За разлика од македонскиот јазик кој разликува само едно глаголско време на можниот начин, во италијанскиот јазик постојат две времиња. Сегашното време кое најчесто одговара на можниот начин во македонскиот јазик се формира со додавање на соодветни наставки за секое лице. Тука издвојуваме уште една клучна разлика која се однесува на формата. Наспроти сложената форма *би гледал, би одел, би читал*, имаме проста форма: *guarderei, andrei, leggerei*. Сложениот кондиционал, пак, се формира со еден од помошните глаголи

essere или *avere* и минат партицип од главниот глагол: *avrei guardato, sarei andato, avrei letto*.

Сегашното време на можниот начин најчесто се користи за да искаже некаква можност за вршење на глаголското дејство под услов да се реализира некое друго дејство: *Se venissi con noi ti divertiresti* (Кога би дошол со нас би се забавувал). Меѓутоа, исто така се користи и во следните случаи:

- за изразување на некакво барање на љубезен, префинет начин: *Mi passeresti quel giornale?* (Ќе ми го подаше весникот?)
- за изразување некаков сомнеж: *Che cosa dovrei fare? Non so che cosa dovrei fare.* (Што треба да правам? Не знам што би правел)
- за изразување некаква желба: *Vorrei mangiare qualcosa.* (Би сакал да јадам нешто)
- за изразување на лично мислење: *Mi sembrerebbe giusto avvertirlo.* (Мислам дека е праведно да го известиме)
- за изразување на некаква претпоставка, хипотеза: *Questo orologio dovrebbe costare un bel po'.* (Овој часовник би требало да е многу скап)
- за изразување некоја критика: *E lui, chi sarebbe, come sarebbe a dire?* (А тој, кој е, како може да го каже тоа?)

Сложеното време се однесува на минатото и најчесто се користи за да искаже некое дејство кое би се извршило во минатото доколку се исполнел одреден услов за вршење на тоа дејство: *Se avessi studiato, avresti superato l'esame* (Да учеше ќе го положише испитот). Исто така, ова време се користи и за изразување:

- некаков личен, субјективен став: *Non avresti dovuto fare ciò.* (Не требаше да го правиш тоа)
- сомнеж: *Non so proprio a chi avrei dovuto rivolgermi.* (Не знам веќе на кого требаше да се обратам)
- претпоставка: *Qualcuno avrebbe avvertito la polizia prima del furto.* (Некој би требало да ја извести полицијата пред грабежот)
- давање совет кој веќе не може да се примени: *Avresti dovuto spendere di meno!* (Требаше да трошиш помалку!)
- идно дејство во однос на друго дејство кое искажува минатост: *Ha detto che sarebbe venuto* (Рече дека ќе дојде).

Контрастивна анализа на можниот начин во романот „*Canone inverso*“ и преводот на македонски

Во италијанскиот роман „*Canone inverso*“ се сретнавме со голем број примери во кои е употребен можниот начин. Најчесто станува збор за

минатото време на кондиционалот, но исто така голема е застапеноста и на сегашното време на можниот начин. Се обидовме да дадеме еден паралелен приказ на сите примери со можен начин во италијанскиот јазик и нивната соодветна замена во македонскиот јазик. При тоа увидовме дека сегашното време на кондиционалот во италијанскиот јазик одговара на следните глаголски времиња во македонскиот јазик:

1. Идно време

<i>Sarei morto, piuttosto!</i>	Попрво <u>ќе</u> умрам!
Almeno tu <i>potresti</i> bere qualche bicchiere di acqua di qualità.	Барем ти <u>ќе можеш</u> да се напиеш некоја чаша здрава вода.
Il futuro <i>sarebbe</i> sempre domani...	Иднината <u>ќе</u> биде секогаш утре...
E di doverlo fare sempre con la consapevolezza che uno sbaglio, o una semplice dimenticanza, <i>le risulterebbe</i> fatale.	И да морате секогаш да го правите тоа знаејќи дека една грешка, или едноставно расеаност, <u>ќе</u> биде погубна за Вас.

2. Можен начин

Non <i>vorrei</i> che, lasciato solo, ti perdessi.	Не би сакал да се загубиш ако останеш сам.
...la vita <i>potrebbe</i> durare due, tre, quattrocento anni.	...животот <u>би можел</u> да трае двесте, триста, четиристотини години.
Ma una vita senza fine <i>sarebbe</i> troppo.	Но живот без крај <u>би бил</u> премногу.
Un uomo stupido <i>resterebbe</i> sempre stupido.	Глупав човек секогаш <u>би останал</u> глупав.
“ <i>Sembrerebbe</i> proprio che lei abbia parlato con Jenò” disse.	„Навистина <u>би се рекло</u> дека сте зборувале со Јене“ рече.
“Che cosa <i>gradirebbe</i> sentire il signore?” disse infine.	„Што <u>би сакал</u> да чуе господинот?“ најпосле рече.
“ <i>Ascolterei</i> volentieri la <i>Ciaccona</i> di Bach.”	„Со задоволство <u>би ја слушнал</u> <i>Чакона</i> од Бах.“
“Che cosa <i>potrebbe</i> attrarci ancora a una simile esistenza?”	„Што воопшто <u>би можело</u> да нè привлече кон таков живот?“
Non <i>vorrei</i> essere preso per pazzo.	Не би сакал да ме сметате за лудак.

3. Сегашно време

“Ma prolungare la vita del corpo non <i>significherebbe</i> prolungare la vita d’anima.”	„Но продолжување на животот на телото <u>значи</u> и продолжување на животот на душата.“
Agli occhi degli altri non <i>dovrebbe</i> trapelare neppure l’ombra di un affanno, tutto <i>dovrebbe</i> svolgersi con la maggior levità possibile...	Пред другите <u>не смее</u> да се провлече ниту сенка на некаква мака, сè <u>мора</u> да се одвива со најголема можна леснотија...

Минатото време на кондиционалот е многу повеќе застапено од сегашното време. При тоа може да се увиди дека во македонскиот јазик за да се долови истото значење на ова време можат да се употребат голем број на глаголски времиња:

1. Сегашно време

...l'uomo mi chiese se <i>sarei stato</i> disposto a cedergli il violino per il doppio...	...човекот ме праша дали <u>сум</u> расположен да му ја отстапам виолината за двојна цена...
E figuriamoci poi se quel tale mi <i>avrebbe lasciato</i> uscire così...	А таман работа оној да ме <u>остави</u> да излезам туку-така...
Già sentivo che <i>non avrei resistito</i> alla disperazione...	Веќе чувствував дека <u>нема</u> да го издржам очајот...
...il violino era stato finora un gioco al quale, diventato ormai grande, <i>avrei dovuto</i> rinunciare.	...виолината била игра од која, сега кога сум станал голем, <u>морам</u> да се откажам.

2. Идно време

...“per una somma che solo il nostro buon cuore <i>avrebbe stabilito</i> ”...	...,за надомест што само нашето добро срце <u>ќе</u> го определи.“
...non ero tanto sicuro che <i>sarei riuscito</i> a camminare spedito.	...не бев баш сигурен дека <u>ќе</u> успеам да одам доволно брзо.
Era convinto che <i>avrei stupito</i> il professore con la mia bravura...	Бев убеден дека <u>ќе</u> го <u>воодушевам</u> професорот со мојата вештина...
Gli promisi che l' <i>avrei fatto</i> .	Му ветив дека <u>ќе</u> го <u>сторам</u> тоа.
Chissà se tutto quello spazio mi <i>avrebbe conciliato</i> il sonno?	Кој знае дали со сиот овој простор <u>ќе</u> можам да заспијам?
Che comunque <i>avremmo ripreso</i> alla prossima occasione.	На која секако <u>ќе</u> и <u>се навратиме</u> во следната пригода.
Il passato ci <i>avrebbe reso</i> grandi.	Минатото <u>ќе</u> нè <u>направи</u> големи.
...gli avevo chiesto che cosa <i>avrebbero detto</i> i suoi genitori...	...го прашав што <u>ќе</u> кажат неговите родители...
...e che <i>avrebbe potuto</i> piacere di eseguirla con noi.	...и дека <u>ќе</u> <u>му биде</u> задоволство да ја изведе со нас.
Una pausa, disse, ci <i>avrebbe fatto</i> bene.	Пауза на сите добро <u>ќе</u> ни дојде, рече.
<i>Avrei dovuto</i> suonare in una caserma...	<u>Ќе</u> морам да свирам во некоја касарна...
Oppure io stesso <i>avrei dovuto</i> imbracciare un fucile.	Или <u>ќе</u> морам и самиот да фатам пушка в рака.
Un giorno non lontano <i>avrei bussato</i> all'azienda del mio patrigno e <i>avrei detto</i> ...	Еден ден, набргу, <u>ќе</u> чукнам на вратата на фабриката на мојот очув и <u>ќе</u> кажам...
E poi, mi <i>avrebbe riconosciuto</i> ?	Па и да може, дали <u>ќе</u> ме препознае?
L' <i>avrei</i> prima <i>soppesato</i> a lungo...	Прво долго <u>ќе</u> ја одмерувам...
E finalmente ne <i>avrei sentito</i> la voce.	И конечно <u>ќе</u> и го слушнам гласот.
... <i>avrei trovato</i> sicuramente qualcuno in grado di dirmi chi era.	...сигурно <u>ќе</u> најдам некој што <u>ќе</u> може да ми каже кој е тој.
Gli Heurigen <i>avrebbero cominciato</i> ad affollarsi solo verso le dieci.	Heurigen <u>ќе</u> почнат да се полнат дури околу десет.
...qualcuno mi <i>avrebbe dato</i> un passaggio.	...некоја <u>ќе</u> ме земе.
Sentii che l' <i>avrei amata</i> per tutta la vita.	Почувствував дека цел живот <u>ќе</u> ја сакам.
Le strade sulle quali <i>ci saremmo incontrati</i> non erano segnate sulle carte...	Патиштата по кои <u>ќе</u> се сретнеме не беа означени на мапите...

<i>Avrei saputo</i> ancora suonare dopo tanta forzata inattività?	Дали воопшто сè уште <u>ќе знам</u> да свирам по принудната неактивност?
<i>Avrei dovuto</i> quindi concludere con successo i miei studi, o morirci.	<u>Ќе морам</u> да ги завршам со успех студиите, или да умрам.
...il mio patrigno mi assicurò che <i>avrebbe rispettato</i> la volontà della moglie.	...мојот очув почна да ме уверува дека <u>ќе ја почитува</u> желбата на сопругата.
Aggiunse che <i>avrebbe provveduto</i> ai miei studi...	Додаде дека следните пет години <u>ќе се погрижи</u> за моето школување...
Mi dette anche un indirizzo a Vienna dove <i>avrei potuto</i> ritirare la somma.	Ми даде и една адреса во Виена каде што <u>ќе можам</u> да ги подигам парите.
...e che da quell momento <i>sarebbe stata</i> anche la mia.	...и од тој миг <u>ќе стане</u> и моја.
...quella parte <i>sarebbe stata</i> sicuramente affidata a Kuno o a me.	...таа улога <u>ќе ни биде</u> сигурно доверена или на Куно или мене.

3. Минато идно

Non so proprio come <i>sarebbe finita</i> se mia madre non fosse sopraggiunta all'ultimo momento.	Навистина не знам како <u>ќе завршеше</u> ако мајка ми не дотрча во последен момент.
Chissà che cosa <i>avrebbe pensato</i> mia madre se fosse entrata in quel momento!	Којзнае што <u>ќе помислеше</u> мајка ми ако влезеше во тој миг!
E forse la cena si <i>sarebbe conclusa</i> nel silenzio se non fosse intervenuto un ospite...	И можеби вечерата <u>ќе завршеше</u> во тишина да не се вмеша еден гостин...
...per sollevargli la lingua che altrimenti lo <i>avrebbe soffocato</i> .	...за да му го крене јазикот, зашто инаку <u>ќе се задушеше</u> .
Mi <i>sarei goduto</i> per un po' l'aria che si era rinfrescata.	<u>Ќе уживав</u> малку во освежениот воздух.
E già immaginavo lo sguardo d'intesa che <i>ci saremmo scambiati</i> ...	И веќе го замислував погледот на <u>разбирање што ќе го разменевме</u> ...
La rinuncia <i>sarebbe stata</i> considerata una sconfitta imperdonabile...	...откажувањето <u>ќе се сметаше</u> за непростлив пораз.
Ciascuno <i>avrebbe tentato</i> in tutti i modi di sospingere l'altro...	Секој <u>ќе се трудеше</u> на секој начин да го подбутне напред другиот...

4. Можен начин

...le dissi che <i>sarebbe stato</i> un peccato non favorire questo mio talento.	...и рече дека <u>би било</u> штета да не ми се даде шанса да го развијам мојот талент.
...ma lui conosceva una persona che <i>avrebbe potuto</i> seguirmi...	...но тој познавал еден човек кој <u>би можел</u> да ме учи...
Uno gnomo deciso a visitare in incognito il mondo degli umani non <i>avrebbe saputo</i> trovare un travestimento peggiore.	Џуце решено инкогнито да го посети светот на луѓето не <u>би можело</u> полошо да се престори.
...da chi <i>avresti potuto</i> ereditarlo, tu, da quel salsicciaio di tuo padre, forse?	...од кого <u>би можел</u> да го наследеш ти, од оној колбасичар од татко ти, можеби?
...un equilibrio labile che qualsiasi ombra inopportuna <i>avrebbe potuto</i> sconvolgere.	...непостојан привид кој <u>би можела</u> да го распрсне каква било непредвидена сенка.
...ma trovai solo un camerino vuoto, non solo vuoto, ma, <i>avrei detto</i> , abbandonato...	...но таму најдов само празна гардероба, не само празна, но <u>би се рекло</u> и напуштена...

E questo <i>sarebbe stato</i> per me molto imbarazzante.	А тоа за мене <u>би било</u> многу непријатно.
<i>Avrei mai potuto</i> barattare o vendere la mia testa...	Би можел ли некогаш да ја заменам или да ја продадам мојата глава...
“E quanto <i>sarebbe disposto</i> a pagare per sentire questa <i>Ciaccona</i> ?”	„И колку <u>би биле подготвени</u> да платите за да ја слушнете <i>Чакона</i> ?“
Che mi <i>sarebbe piaciuto</i> scoprire.	...што <u>би сакал</u> да ја откријам.
“Mi <i>sarebbe piaciuto</i> ” risposi con una sorta di tremito nella voce...”	„Многу <u>би сакал</u> да е така“ одговорив со некакво треперење во гласот...

5. Идно прекажано

Se poi era stata presente all'esumazione <i>avrebbe sicuramente avuto</i> molto da dire.	А ако била присутна на ексхумацијата, сигурно <u>ќе</u> имала многу за кажување.
Il futuro, a sentire Kuno, <i>avrebbe portato grandi cambiamenti</i> .	Иднината, според Куно, <u>ќе донела</u> големи промени.
<i>Non ci sarebbe stato</i> più il tempo per sviolinare come cicale...	<u>Ќе</u> немало веќе време да си свиркаме виолина како штурци...
Me ne <i>avrebbe dato</i> un altro di uguale valore, mi disse, oppure me l' <i>avrebbe anche pagato</i> .	<u>Ќе</u> ми дал друга со иста вредност, ми рече, или дури <u>ќе</u> ми ја плател.

6. Минато неопределено

Il mistero della morte e della risurrezione del barone Blau gli <i>avrebbe ispirato</i> qualche tempo dopo persino un romanzo di successo.	Мистеријата на смртта и на воскреснувањето на баронот Блау по некое време го <u>инспирирала</u> да напише дури еден успешен роман.
--	--

7. Минато определено несвршено

<i>Avrei voluto</i> scappare, ma mi allontanai solo di pochi passi.	<u>Сакав</u> да избегам, но се оддалечив само неколку чекори.
Forse a quel punto il mio buon senso <i>avrebbe dovuto</i> indurmi a lasciare il castello.	Можеби тогаш здравиот разум <u>требаше</u> да ме натера да го напуштам замокот.
<i>Avrei voluto</i> vederlo, ma non mi era permesso.	<u>Сакав</u> да го видам, но не ми беше дозволено.
E quand'anche ci fosse stata, non che gridarla, <i>avrei dovuto</i> tacerla.	И дури да постоеше, место да ја викнам, морав да ја премолчам.
Data la sua età, <i>avrei voluto</i> lasciarlo dov'era...	Со оглед на неговата возраст, <u>требаше</u> да го оставам таму каде што беше...
...ma non <i>avrei potuto</i> farlo senza espormi in prima persona.	...но <u>не можев</u> тоа да го сторам без да се откријам себеси.
<i>Avrei dovuto</i> sentirmi soddisfatto.	<u>Требаше</u> да почувствувам задоволство.
Eppure era una mano, quella, che non <i>avrei voluto</i> vincere.	Па сепак тоа беше партија во која <u>не сакав</u> да излезам како победник.
<i>Avrei potuto</i> percorrere una strada più comoda...	<u>Можев</u> да одберам да поминам поудобни патишта.

8. Минато определено свршено

Mai in vita mia, neppure durante la guerra , sul fronte, uno sparo <i>sarebbe risuonato</i> più terribile...	Никогаш во мојот живот, ниту за време на војната, на фронтот, пукотот <u>не одекна</u> толку страшно...
...e in quel momento <i>avrei voluto</i> richiamarlo...	...и во тој миг <u>посакав</u> да го повикам...

Заклучок

При контрастирањето на можниот начин во италијанскиот и македонскиот јазик заклучивме дека постојат одредени разлики. Првата разлика се однесува на бројот на глаголските времиња. Италијанскиот јазик поседува две глаголски времиња, едно просто и едно сложено глаголско време, додека во македонскиот јазик постои само едно време на можниот начин кое претставува сложена глаголска форма. Што се однесува до употребата на кондиционалот во италијанскиот и македонскиот јазик дојдовме до следните заклучоци:

- простото време на можниот начин во италијанскиот јазик најчесто се поклопува со можниот начин во македонскиот јазик, но во нашиот анализиран материјал најчесто и на многу примери каде ова време на можниот начин одговара на сегашното или на идното време во македонскиот јазик.
- сложеното време на можниот начин во италијанскиот јазик најчесто одговара на идното време и на можниот начин во македонскиот јазик. Од нашата контрастивна анализа на романот „*Canone inverso*“ и неговиот превод на македонски заклучивме исто така дека сложениот кондиционал во италијанскиот јазик како еквиваленти во македонскиот јазик ги среќава следните глаголски времиња: минато определено несвршено време, минато-идно време, сегашно време, идно прекажано, минато определено свршено и минато неопределено време.

Преку едно вакво контрастивно истражување може да се дојде до експлицитни сличности и разлики меѓу два или повеќе јазици. Сметаме дека споредувањето на можниот начин може да биде многу корисно за студентите по италијански јазик како странски јазик со цел негово полесно совладување и надминување на потешкотиите при неговата употреба.

Литература:

1. Кепески Круме, 1993. *Граматика на македонскиот литературен јазик*, Скопје, Просветно дело.
2. Китановски Наум, Маца Марија, 1998. *Италијанска граматика*, Скопје, Еуроклиент.
3. Конески Блаже, 1967. *Граматика на македонскиот литературен јазик*, Скопје, Култура.

4. Конески Кирил, 1995. *Зборобразувањето во современиот македонски јазик*, Скопје, Бона.
5. Dardano Maurizio, Trifone Pietro, 1997. *La nuova grammatica della lingua italiana*, Bologna, Zanichelli Editore.
6. Đorđević Radmila, 1982. *Uvod u kontrastiranje jezika*, Beograd, Univerzitet u Beogradu, Filološki fakultet.
7. Sensini Marcello, 1997. *La grammatica della lingua italiana*, Milano, Mondadori.
8. Zingarelli Nicola, 2006. *Vocabolario della lingua italiana*, Bologna, Zanichelli editore.